

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. Kiss Pál.
FELELŐS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 63.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Dessewffy-tér 7. szám alatt.

Telefon szám 124.
Hirdetéseket díjszabás szerint közlünk.

Kiadó és laptulajdonosok:
Dr. Kiss Pál és Lepsits Kálmán.

Tisztviselők a királynál.

Makó, dec. 11.

Az állam úgy tett eddig tisztviselőivel, mint a zsigori férj a feleségével, ki mindent megkövetelt feleségétől, a ház rendben tartását, jó konyhát és minden mást, de nem adta meg erre az asszonynak soha a szükséges költségeket, csak ígérte azt.

Ezt az eljárást követte és követi még ma is az állam az ő tisztviselőivel. Igér nekik fűt-fát, de nem ad semmit.

A felültetett állami tisztviselők, kiknek sorába már belépett kétezer tanár, egyenesen a király elé szándékoznak menni, hogy öfelségének mutassák meg kifordított üres zsebükkel s hogy eljátszassák neki korgó gyomrukkal a tisztviselői nyomor rettenetes szimfóniáját. Eddig a miniszterek rugták a gölokat az ígéretek kapujába evvel a tömeggel, most majd egy nagyobb ur ígéréttel lesznek gazdagabbak.

Hiszen ezen a bajon maga a király sem segíthet, mert vérlázító bizonyossággal áll előttünk a tény, hogy a tisztviselői nagy és felelős-ségteljes munka honorálására ebben az országban nincsen pénz. Van panamára, van választási célokra, van a katonaságra, de a tisztviselői munka díjazására nincsen.

Ígéretek azok vannak és a szakminiszterek egyenkint, a kabinet együttesen ígér rendületlenül. Ilyen könnyelmű eszközzel akarják fenntartani ideiglenesen a rendet és nyugalmat, csak ma ne legyen baj, gondolják, holnap, ha más ül a bársonyszékbe, jöjjön a vízözön, és dőljön össze a világ! Hitegetés, halogatás, csalogatás: ez a magyar állam szociális gondoskodása tisztviselőiről. Nem csoda, ha ezek az emberek elvesztették türelmüket és most meg sem állanak a királyig.

Szegény naiv rabszolgák! Mintha a király segíthetne ezen a bajon. Hiszen neki is katona, ágyu, puska kell. Az európai béke borotvaélen táncol, a monarchia békéje nem lakik már megközelíthetetlen sziklavarában, az a kincs, amit a XIX. és XX. század épített, egy iszonyu rombolás veszedelmében forog. Annak a konsternációnak a fűlsike-títő zajában, amelyet a diplomácia álnyugalma akar elnyomni, ki hallgatja meg a magyar állam éhező tisztviselőit?

Sem a tisztviselők, sem a többi sok milliónyi kisember, nyomorgó existencia jajgatását, panaszát, sóhaját. A drágaság egyre nő és mikor nem csak a hus, de a legprimívebb élelem is oly drága, hogy a koldustáplálkozás is luxus, akkor ma délelőtt a földmívelési tárca előadója azt mondja, hogy a drágaság nem baj, az csak egy kis tünet és egyenek az emberek juh-

hust. És ilyen hangok után a naiv, derék tisztviselők még remélni tudnak?

Országgyűlés.

A földmívelési költségvetés tárgyalása.

— Telefon tudósítás. —

Budapest, dec. 11.

A képviselőházban ma a földmívelési tárca költségvetését tárgyalták.

Návay Lajos elnök féltzenegyor nyitotta meg az ülést.

Papp Géza előadó: Mint minden tárca költségvetése, úgy a földmívelési tárca költségvetése is emelkedett. A többlet hováfordításának részleteibe nem bocsátkozik, csupán a fontos momentumok kritikáját adja elő.

A legszegényebb néposztály szempontjából a legkiemelkedőbb pontja a költségvetésnek a közlegelők kérdése. A múlt költségvetésben 500.000 koronát irányzott elő a miniszterium erre a célra. Az állattenyésztés fejlesztése az állam igen fontos közgazdasági érdeke. A husarak, éppen azoknál a husféléknél, amelyeket a középosztály fogyaszt, aránytalanul drágák. Nem okolja meg miért, csak mint tünetet említi föl. *Egyen juh-hus a középosztály* — javasolja Papp Géza. — Mert 1 korona 4 fillér az ára, ami azt jelenti, hogy nem lehet drágaságról beszélni.

Hock János: Nem mindig ez az ára!

Egy hang: Ha fogyasztják az is olyan drága lesz, hogy nem lehet megfizetni.

Papp Géza: Nem akar a drágaság kérdésével foglalkozni, csak rámutatott, hogy van drágaság. Attér a szakiskolákra, amelyeken a földmívelési kormány jelentékeny, a pénzügyi erőnknek megfelelő segélyben részesíti a szegénysorsu tanulókat. A kérdészet gazdaság fejlesztése is egyike a jövő terveknek. Ajánlja a képviselőháznak a tárca költségvetésének elfogadását.

Baross János: A költségvetés tételi nem állanak arányban azokkal a feladatokkal, a melyeket a földmívelési tárca kormánynak meg kellene valósítani. Sorra bírálja az egyes tételleket, a melyek csak itt-ott elégitik ki a kívánságokat. Valóságos szegénye az országnak a kertészet állapota: kénytelenek vagyunk a Balkánról importálni kertészeket. A szemtermelés a Nyugattal szemben visszafelé fejlődik s ezen a téren balkáni állapotok uralkodnak. Az állattenyésztést is intenzívebbé kell tenni. Kell hogy Magyarország, ez a Kánaán ellássa önmagát gazdasági terményekkel, hogy ne lehessen beszélni a határ megnyitásának szükségéről.

Magyarországnak nemcsak önmagát, hanem Ausztriát is el kell látnia mezőgazdasági terményekkel, sőt Európa egy részét ipari nyersterményekkel is. A földmívelési tárca előadója azt mondja, hogy a drágaság nem baj, az csak egy kis tünet és egyenek az emberek juh-

zőgazdaság előtt. Ennek a jogi részét már elő lehetett volna készíteni. Ha a miniszter semmi egyebet nem csinálna, csupán azt, hogy megoldaná a mezőgazdasági ingó hitel kérdését, örök emléket állítana magának.

Az agrárius vámpolitika egy csapásra megszüntette azt a gyarmati viszonyt, a melyben Ausztriával voltunk. Ausztriának most meg kell fizetnie a gazdasági terményeket, a minék a következménye az, hogy óriási mértékben fejlődik az ipar. Ez a politika megjavította az általános pénzügyi helyzetet is. A pénzintézetek függetlenekké lettek. Friss pénz, friss erőmóltó a gazdasági életbe ereibe. Ez faj Ausztriának, ezért ráncigálják elő az argentinai husbehozatal kérdését.

Az osztrákok ezért támadnak bennünket. Hazaárutárszamba megy, a mikor egy képviselő, Pető Sándor azt mondja, hogy a vámkérdésben Ausztria oldalán van az igazság. Ezt csak a hozzá nem értés, vagy az osztálygyűlölet mondhatja.

Ezután báró Gerliczy Ferenc szólalt fel a munkapárt sorából.

Ülés vége délután 2 órakor.

A város ügyei.

Közyűlés a városnál.

(Saját tudósítónktól.)

Makó, dec. 11.

Makóváros képviselőtestülete ma délelőtti tartotta meg Galambos Ignác dr. polgármester elnöklésével december havi rendes közgyűlést.

Ember emlékezet óta nem volt a városnak olyan rövid ideig tartó közgyűlése, mint a mai. Ugyszólván, egy óráig tartott. A városnak rendes havi közgyűlései máskor napokon át tartottak.

Igaz nygvan, hogy a mai közgyűlésnek nem volt egyetlen olyan tárgya sem, mely a legkisebb vitát keltette volna. Egy csomó jóváhagyott számadás volt a napirenden, melyet csak tudomásul kellett vennie. A többi tárgyaknál sem történt ez másként, mert ezekenél meg tudomásul vették a tanács határozati javaslatát.

Egy interpelláció azért mégis tarkította ma némileg a közgyűlést. Dégi István Ferenc interpellálta meg a polgármestert, hogy mi történt azzal a bádoggal, mit a városi széképület átalakítása alkalmával a tetőről leszedtek.

Magáról a közgyűlés lefolyásáról az alábbi tudósítást közöljük: Galambos Ignác dr. polgármester a közgyűlést délelőtt 9 órakor nyitotta meg. A napirendre kitűzött ügyek előadói voltak: Gera Sámuel városi főjegyző, Goresa Péter városi tanácsjegyző, Kolossy Jenő városi főmérnök, Hajdu János városi főszámvevő és Bán Zsigmond dr. városi közigazgatási ügyész.

Dégi István Ferenc városi képviselő még november havában inter-

pellációt intézett a polgármesterhez, hogy mi történt a városi széképület tetejéről lekerült bádoggal?

A polgármester az interpellációra adott válaszában kijelentette, hogy a tanács köteletségét képezi, hogy az épületbontás folytán kikerült régi anyagokat értékesítse. Minthogy azonban a tanács ezen kötelezettségének tekintettel arra a körülményre, hogy a széképület átalakítási munkálatai befejezést még nem nyertek, meg nem felelt, azért az interpellációra érdemleges választ is csak a tanács eljárása után adhat.

A közgyűlés, valamint az interpelláló Dégi István Ferenc a polgármester választát tudomásul vették.

Csanádvármegye törvényhatósági bizottsága jóváhagyta a közszégi munkás-segélyalap, a rokkant honvédelmi, a városi szegényalap, az árvaházi tartáskalap és a városi szőlő-pénztár 1910. évi számadásait mit, a képviselőtestület mai közgyűlésén tudomásul vett.

Makóváros képviselőtestülete aug. havi közgyűléséből kifolyólag bizottságot küldött ki a gazdasági ismételő iskola ügykezelésének és számadásainak megvizsgálása iránt. Az iskola igazgatója kétségbe vonta Makóvárosnak az iskola számadásainak megvizsgálásához való jogát és a bizottságnak betekintést nem engedett a számadásokba.

Ez ellen az eljárás ellen a város a miniszterig felebbezett, mire a miniszter a gazdasági ismételő iskola igazgatójának adott igazat, miről a mai közgyűlésen szerzett tudomást a város képviselőtestülete.

Tudomásul vette a város képviselőtestülete azt is, hogy a vármegye alispánja elfogadta Sipos István városgazdának állásáról való lemondását és azt is, hogy a polgármester az állás betöltése végett a pályázatot meghirdette. Ellenben nem fogadta el a városi tanács azon javaslatát, hogy a városgazda évi fizetése 800 koronáról 1000 koronára emeltesse.

A képviselőtestület kimondotta, hogy a város tőkepénzeit gyümölcsötetés végett három pénzintézetlen és pedig a makói takarékpénztárban, iparbankban és az aradesanádi takarékpénztárban helyezze el.

Elutasította a közgyűlés az ipari hitelszövetkezetet azzal a kérelmével, mely szerint a város tőkepénzéből 40 ezer koronának az 6 pénzintézetükben való elhelyezését kéri és megmaradt a mellett a régi álláspontja mellett, hogy ebben a pénzintézetben csak 20.000 koronát gyümölcsötteszt.

A városi tanács javaslatára a költségvetés IV. 2. rovata (irodai általány) javára 500 korona, — IV. 15. rovat (mérnök és orvosi műszerek) javára 500 korona, — XII. 6. rovat (baleseti díjak) javára 600 korona és a XII. 19. (előre nem látható kiadások) javára 2500 korona erejéig tulajterjeszkedést engedélyezett a képviselőtestület.

A városi tanács tekintettel arra a körülményre, hogy az ujoman épült iskolák nem képesek befogadni a tanköteleseket, Grünstein Márk Eötvös-utcai házáat bérelte ki iskola céljaira. Az erre vonatkozó szerződést a képviselőtestület jóváhagyta.

Gerő Géza városi képviselő a motor közlekedés hiányainak pótlása

miatt indítványt terjesztett be a városi képviselőtestülethez, hogy az tegyen feljelentést a kereskedelmi miniszternél az aradesanádi vasút-társaság ellen.

A közgyűlés az indítványt elfogadta.

A képviselőtestület tekintettel arra a körülményre, hogy a városi tanács a könyvkötői munkák szállítására vonatkozólag tartott árlejtésnél mellette Bodor Sándor könyvkötőt, ki 3 százalékkal volt olcsóbb, mint Kovács Antal könyvkötő, az árlejtést nem hagyta jóvá, hanem Bodor Sándort bízta meg az 1912 évi könyvkötői munkák szállításával.

A tanács betervezte Justh Gyula legutóbbi alapítványáról szóló alapító levelet, mit a képviselőtestület jóváhagyott.

Végül a központi választmányba Marosi Herman elhalálozása folytán megüresedett helyre Szilvássy Alajos nyugalmazott pénzügyigazgatót választotta meg a képviselőtestület, mire a közgyűlés véget ért.

Detektiv-genialitás.

A vidék rendőrei.

— dec. 11.

Azt hinné az ember, hogy csak nagy városokban vannak veszedelmes családok, betörők és hogy csak nagy városok nagyszabású bünesetei fejlesztik ki a rendőrség és detektív-genialitását. Kétségtelen ugyanis, hogy a sok huncuttráival, körültekintéssel keresztül vitt büneslelmények nyomára jönni csakis a hasonló ügyes és nagy praxisu detektíveknek sikerül.

Ezek ismerik fel a bünesök szokásait, a keresztül vitel módjait, ezek tanulják ki a betörők pszichológiáját és sokszor igazán parányinak látszó és laikus előtt fel sem tűnő jelekből derítik fel az egész bünesetet és csipik el azt a gonosztevőt is, aki azt hiszi, hogy mindent jól végzett, teljes mértékben előre látó volt és már — ahogyan mondani szokás — melegen ül.

Van rá példa azonban, hogy a vidéki rendőrség is — igazi detektív-genialitással talál fel új eszközöket, amelyek segítségével, valósággal a karjai közé szalajtatja a delikvenst, úgy hogy szegény, csak azt veszi észre, hogy csapdába került és akkor esodálkozik, hogy hogyan is nem gondolt ő arra az eshetőségre.

Egyik legújabb fogás például a szekrénybe rejtőzés. A másik, még újabb és talán kiválóbb, de mindenesetre biztosabb a szomszéd szobába való behuzódás. Vegyünk egy esetet. Valaki zsarolni akar. A zsarolás természetében fekszik, hogy követelést jogtalan uton akarja valaki megszerezni. A kikeresett medium nem hagy magán egykönnyen eret vágni, pláne jogtalan követelésért, de azért úgy tesz, mintha hajlandó lenne fizetni.

Magához édesgeti a jómadarat és némi alkudozás után kezébe reszkírozza az alku szerinti 500—600 koronákat. E pillanatban nyílik a szomszéd szoba ajtaja és a bünes lélek belefut a rendőrség karjaiba. Persze a pénz elvétetik, a pasas felakasztatik. Azaz, legalább egyelőre betessékeltetik a rendőrség barátságos kis szalonjába.

Hát nem genialis rendőrségi fogás ez; és ez a vidéken történik meg. Mondja még ezután valaki, hogy nem sokat ér a vidéki rendőrség! Sőt az sem igaz, hogy a rendőrlétszám kevés, mert hiszen a rendőrei reálnak bokros teendőik mellett detektív szolgálatokra is. Ha aztán a bünes a bíróság nem ítéli el, mert nem találja fel a zsarolás büntényét, — azaz a rendőrség nem törődik, mert ő elérte célját. Kikiáltották — ha csak egy napra is — a fogást *genialisnak*.

Uj bíróságok.

Tíz törvényszék, tizenkét járásbíróság.

(Saját tudósítónktól.)

Makó, dec. 11.

A polgári perrendtartásról szóló törvény életbeléptetése alkalmával gondoskodni kíván a kormány a bíróságok szaporításáról, annál is inkább, mert mind több panasz hangzik a lassu bírói eljárás ellen.

Azt már jelentette a „Makói Független Ujság” hogy tíz új törvényszéket akarnak felállítani. Ezért már is megindult a versengés. Makó Jászberény, Czegléd küldöttségileg keresték fel az igazságügyminisztert, Bélelyes küldöttségét is már a múlt hónapban vezette a miniszter elé gróf Tisza István. Nagyszalonta is megmozdult, hogy a felállítandó törvényszékek egyikét odahelyezzék.

A tíz törvényszéken kívül tizenkét járásbíróságot is szerveznek. Ez pedig azért is fontos, mert a polgári perrendtartás életbeléptetése esetén a peres ügyek nyolcvan százaléka a járásbíróságok illetősége alá fog tartozni a jövőben.

A járásbíróságokra eddig hatvannál több község aspirál. Ezek között van a mi vármegyénkbeli Mezőkövesd is, amelynek régi vágya valósul meg, ha netán sikerül járásbíróságot kapnia.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptára. December 12. Kedd. Rémai kath. A 2 Meikád. Gör. kath. November 29. B 26 Perzs. — Nap két 7 óra 36 percek, nyugszik 4 óra 7 percek.

Időjárás. A budapesti meteorológiai intézetnek Makóra érkezett jelentése szerint a következő időjárás várható: Helyenként éjjeli fagy és délnyugaton csapadék várható. — Sürögnyögnözis: Éjjeli fagy s nyugaton, délen elvéve csapadék. Déli hőmérséklet: 3-6 fok Celsius.

— A közigazgatási bizottság ülése. Csanádvármegye közigazgatási bizottsága szerdán délelőtt tartja meg Hervay István alispán elnöklésével december havi rendes ülést.

— Szabadságon. Tóth Ferenc adó-pénztáros betegségére való hivatkozással 8 napi szabadságot kért a polgármestertől, mint engedélyezett is.

— Hitelesítő közgyűlés. Makóváros mai közgyűlésének jegyzőkönyvét szerdán délelőtt 10 órakor hitelesítik Galambos Ignác dr. polgármester elnöklésével.

— A nőegylet tea-uzsonnája. A makói izraelita nőegylet tegnap este tartotta az évből első tea-uzsonnáját, mely minden tekintetben fényesen sikerült és bőségesen jövedelmezett a szegények fölsegítésére is.

— Gyülekezés a zsidó templom javára. Dr. Kecskeméti Ármán főrabbi az elmúlt vasárnapra, amikor a képviselőtestület tagjainak a választása is ki volt tűzve, — gyűlést hívott össze a kereskedők együletébe azon célból, hogy táncvigalom vagy műkedvelő előadás keretében a zsidó templom alap növeltessék. A gyűlésen azt határozták, hogy majd határoznak. Hir szerint a mulatság egyelőre elmarad, mert igen sokan azon a tapintatos nézeten vannak, hogy a mulatságot nem *okvetlenül* akkor kell rendezni, amikor a hitközség elnöke és az elnökne, akiket e ténen is feltétlenül megillet a vezetés, egy pár hétig vannak, sőt a szent karácsony lezajlása sem bérítja meg a vigalom sikerét.

— Kiutalt óvadék. Kopetkó István volt téglagyári intézőnek óvadéka még mindig Makóvárosánál hevert. Ennek kiutalásáért Kopetkó a mai közgyűléshez folyamodott. A közgyűlés a kérelemnek helyet adott.

— A csendőrség céllövészete. A makói csendőrség holnap, kedden délelőtt 9-től 12-óráig a Kákás- és Fehér-ház között céllövészetet tart, mire azért figyelmeztetjük a közönséget, hogy ez idő alatt tartózkodják az arra való járástól.

— A reformátusok tandíjkárpótlása. Lapunk előző számában megemlékeztünk arról, hogy a törvény értelmében a miniszter most utalványozta ki a református egyháznak az államsegélyt. Lapunkba tévesen az került, hogy a miniszter 600 koronát utalványozott. Ennek helyreigazításul közöljük, hogy a miniszter nem 600, hanem 6000 koronát utalványozott.

— Az aradi izraelita jótékony nőegylet nagy estélye. Az aradi izraelita jótékony nőegylet január hó 6-án nagyszabású estélyt rendez a Fehér Kereszt szálló összes termeiben. Aradváros jótékony hölgytársadalmának ugyszólván minden tagja mozgósítva lesz ezen a pompás nagyszabású estélyen és a rendező bizottság reméli, hogy a nemes cél szolgálatában senki se fogja megtagadni részvételét.

Az estély iránt már s óriási az érdeklődés. Ez az érdeklődés jogosult is mert ötletekben eredetiségben kifogyhatatlan gazdagságu lesz a január 6-iki mulatság. Mindez amit a huszadik század technikában, művészetben, étvzetben produkált tréffás formában bemutatóra kerül. A jótékony hölgyek meghódították még a levegőt is és egy igazi aeroplán kelt majd repülésével érdeklődést. Látható lesz az északi sark hőbortotta ormaival a két felfedezővel Cook és Peary urakkal együtt. Marconi drótnélküli táviró álmást rendez be erre az estére, az impresszionista festők pedig műveik legkiválóbbjait áldozzák a jótékonyosság oltárára. Bemutatásra kerül Karin Michaelis nagy feltűnést keltett könyve: „A veszedelmes életkor” de a befejezése nem lehangelő lesz, hanem felvidítő. A modern Pythiát Madame Thébét direkt Párisból szerződtette a rendezőség erre az estére. Osztálysorsjáték kínálja esélyeit a szerencsés halandóknak. És még számtalan moka tréfa vidámság tölti be az est programját. A tréffás számokon kívül azonban komoly élvezetben is lesz része a közönségnek és ezt az élvezetet Arad legkiválóbb műkedvelői fogják nyújtani. Az egész mulatság nagyszerű sikerünek ígérkezik.

— A munkaszünet felfüggesztése karácsony vasárnapjára. A kereskedelmi miniszter a fogyasztó közönségre való tekintettel megengedte, hogy az e hónap 24-re eső vasárnapon az ipari és kereskedelmi cikkek elárúsítása, hához szállítása a magyar szent korona országainak egész területén kivételesen este öt óráig akadálytalanul végezhető legyen. E munkaszünet felfüggesztése alól azonban mindenrendű irodai munka ki van véve. Ezekre tehát ez az intézkedés nem terjed ki. Az újév előtti vasárnap munkaszünetét is felfüggesztette a miniszter.

Választások az izraelita egyházban. A makói izraelita hitközség tegnap választotta meg Dallos Sándor dr. elnöklésével 31 tagu képviselő testületét. A választás igen nagy élénkség mellett folyt le. Képviselőkül megválasztották: Abelesz Bernát, Adler Arthur dr., Blau Géza dr., Dózsa Sámuel dr., Dózsa Lajos dr., Dózsa Imre dr., Dallos Sándor

dr., Ehrenfeld Bernát, Fránkl Sándor, Geiringer Károly, Iritz Herman, Krausz Á. H., Kaufman Adolf, Kardos Izsó dr., Löwinger Miksa, Leipnik Sándor, Löwenbach Benedek, Marosi Imre, Nagy Sándor dr.; Neumann József, Neumann Zsigmond, Pulitzer Sámuel, Politzer Jenő, Spitz Márk, Schwarcz Ármán, Schatteles Vilmos, Schwarcz L. Lajos, Sándor Ármán, Salzer Jakab, Singer Sámuel. Az ujonnan megválasztott képviselőket Dallos Sándor dr. választási elnök csütörtökön délután 4 órára alakuló közgyűlésre hívta egybe. A képviselőtestület ezen az alakuló közgyűlésén ejti meg a jelölést az előjárósági tagok választására vonatkozólag és tüzi ki az előjáróság választásának határnapját is.

— Allatkinzó kocsis. Abelesz Józsefnek Baranyi József nevű kocsisa tegnap délelőtt mert az egyik ló nem akart indítani, kegyetlenül kiverte annak mindkét szemét az ostor nyelével. A brutális kocsist a rendőrség ma állatkinzásért 100 korona pénzbírságra és 5 napi elzárásra ítélte.

— Mungósóhaj. „Valamikor adott szavuk meg nem tartásáért meghaltak, azaz hogy megbuktak a magyar miniszterek. Mi mungók azonban e téren is „megjavítottuk” a közérkölcseket. Ki buknek meg meg „mi” közülünk egy adott szó szentségeért? Székely legalább nem és a többi sem. Egy sem. Keresnek egy kis rókaságot, valamelyes kiutat s kezüket dörzsölgetve mondogatják: Amit mondtam, nem, nem mondtam s éppenséggel másképpen gondoltam. Pedig jobb lett volna az első gondolatnál, az első megegyezésnél maradni, mert szégyenszemre újra csak oda kell visszatérnünk!”

— Főj és feleség. Goresa Tódor is azok közé a férjek közé tartozik, ki ha berug megveri a feleségét és minthogy Goresa Tódor igen gyakran berug, az asszony is sűrűn ki szokott kapni. Goresa tegnap is jól telesztta magát pálinkával. Mikor hazajött első dolga volt, hogy az asszony fejét jól a falhoz verte, majd megrugdosta, végül pedig egy tányért vágott a fejéhez mely súlyosan megebesítette. Az asszony ma súlyos testi sérülés miatt emelt panaszt férje ellen és az eljárás megindult.

— Szegény komédiás. Ferich József szegedi artista tegnap átrándult Makóra és itt minden engedély nélkül előadást tartott egyik korszmában. Minthogy ez kihágást képez ma megindították ellene az eljárást.

— Mészáros legény körútja. Musik István szarvasi mészáros legény tegnap Makóra jött, hogy itt munkát keressen magának. Ez azonban nem sikerült neki, de az igen, hogy úgy berugott, hogy a főtéren elaludt. Musikot ma vissza toloncolták illetőségi helyére.

— Anyakönyvi hírek. Házasságra jelentkezték: Rontó Ferenc Kurucei Ilonával. — Házasságot kötöttek: Szirbik István Lengyel Juliannával. — Elhaltak: Csik Zsuzsanna özv. Pang Adámné 59 éves, Bugyi Erzsébet 2 hónapos. Sonkovics Albert 31 éves. Pachesz Ilona 10 hónapos, Hádár Ferenc 23 éves korában.

x Naponta friss „Baksör” kapható Érdeky József Barcsay-utcai vendéglőjében.

Lapkihordó-fiúk

felvételnek a kiadóhivatalban.

Hát jobb így?

A gazdák figyelmébe.

— Saját tudósítónktól. —

Makó, dec. 11.

A határban szerte elég sűrűn lát-hatunk trágával betertett földda-rabokat; takaros, arányos dudva-csomó sorokat.

Ezelőtt husz-huszonöt esztendő-vel még a jobb módu gazdák is örültek, kapva-kapva rajta, sőt fi-zettek is az olyan szegényebb sorsu embernek, akinek kocsija lova volt, csak hogy az udvarból, a háztól hordja ki a dudvát; maguk nem akartak vele „pocskolódni, időt veszteni.” Most ugyan kinevetnék az ilyen bölcselkedést; ma már egy talyicska trágya is készpénz.

Ebben van kétségtelen bizonyi-téka gazdasági rendszerünk fejlő-désének. Mert hiszen csak az a helyes gazdálkodás, csak ott van meg a gazdasági egyensúly, ahol a földnek éppen annyi tápértéket adunk vissza trágájában és jómive-lésben, amennyit elvettünk tőle ter-mésben.

A fejlődés azonban, úgy látszik, egyoldalú, hiányos.

A szaktudomány azt mondja, hogy a kellően érett kihordott trá-gyát azonnal, haladéktalanul tere-gessük is el jól, egyformán és öt tíz cm. mélyen forgassuk is le rö-g-tön.

Mi pedig ezt a gazdasági jó ta-nácsot bizony még nem igen kö-vetjük.

Legjobb helyen, ahogy nyomta-tás után, kukoricatörés táján ki-hordódott, csomóba huzódott nagy-jából szétlökődösödött, vagy eltere-getődött, úgy van hetek-hónapok múlva, ma is; s marad késő őszig, tavaszig. Azalatt a Nap melege aszalja, égeti; eső, harmat áztatja, mossa, kilugozza; dér, fagy szíjja, bomlasztja s a vége mindennek aztán az, hogy a trágya tápértéke felére, harmadára lepad; a legér-tekeesebb javarésze elpárolog a le-vegőbe.

Ez a szokás azért van divatban, mert még nagyon sok gazdálkodó fittyet hány a szaktudomány tani-tására s el nem hiszi, hogy a ki-hordott, de le nem szántott trá-gyának igen értékes része válik le-vegővé ugyanarra, hogy az ere-defínek majd csupán az izikje ma-rad vissza.

Avagy a tudománytéved és jobb így? Talán földjeink olyan kövé-rek, hogy csak ily helytelen keze-lés mellett is túl sokat teremnek? Hát, vajon jobb így? mintha még kövérebb volna s meg többet te-remne.

Közgazdaság.

Gabona árak:

Buza:	22 - 22,20	„
Kukorica:	17 - 18	„
Árpa:	18 -	„
Zab:	19 - 19,20	„

Az árak 100 kilogrammonként értendők.

Hagyma árak:

Vöröshagyma:	12 - 13	K.
Fogohagyma:	15 - 16	„
Petrezselyem:	15 - 16	„
Sárgarépa:	10 - 12	„
Dugnagyma:	8 - 9	„

A hagyma árak 100 kilónként értendők.

Regény.

Ezerszer a halál torkában

(Egy idegen földrészekbe szakadt magyar ember csodás kalandjai.)

Elbeszéli: Ő maga. (116)

XII.

A visszanyert szabadság.

Népem el volt ragadtatva, mikor látta, hogy az ő véleményük szer-int két fehér feleséget hozok ma-gammal; „mrt most má”, mondot-ták magukban, a nagy fehér főnök örökre közöttünk marad. — Eb-ben az időtájjban nem volt épen semmi háboru s így az egész törzs vigasságba merült.

A feketék örömmel látták a lá-nyokat is, bár annyira nem eresz-kedtek le, hogy üdvözölték volna őket, mert hát ezek csak nők vol-tak és így nem méltók semmi köz-vetlen figyelemre.

Meg kell itt említenem, hogy jó-val előbb, semhogy haza értünk volna, állandóan el voltunk látva benszülött kísérettel a különböző törzsek részéről, a melyekkel talál-koztunk. Ezek az emberek jöttek velünk a magas partokon, vagy a vízben játszadoztak mint megannyi hullók, nagy gyönyörűségére a lá-nyoknak.

Az Ord folyó partjait sűrűn be-népesedtetnek találtuk s gyakran táboroztunk éjjel a feketék közt. Azoknak a területén is keresztül jöttünk, a kik ellen pár hónap előtt harcoltam.

A mint otthonom felé közeled-tünk, kíséretünk néhány tagja füst-jeleket adott, hogy hírvil adja kö-zeledésünket. Hosszu, apró kerek, csavarszerű stb. füstgomolyok szálltak fel, a mint elfojtották vagy zöld galyakkal élesztették a tüzet. Yamba is adott füstjeleket.

Az eredmény az volt, hogy né-pem nagy tömegekben jött utajok-on elébünk. Fogadtatásom olyan is volt, mint valamely diadalmas római hadvezéré. Szükségtelen fel-említenem, hogy egész sorát az éjjeli lakomáknak rendezték tiszte-letemre.

A legelső dolog, a miről érte-sültem, az volt, hogy a kunyhóm leégett távollétemben (a tűzek na-gyon gyakoriak), így aztán meg-érkezésünk után az első néhány nap alatt a lányokat ideiglenes fű-kunyhókba helyeztük el, míg cölöp-pökből szilárd lakhelyet építettünk nekik.

Nos, a cölöpök nagyon szokat-lan építő anyagok és így némi ma-gyarázatra van szükség.

A leányok sohasem bírták le-küzdeni iszonyatukat a feketéktől — még az én feketéimtől sem; és ezért, hogy biztosak legyenek minden éjjeli támadástól (ami tisz-tán csak ágyrém volt), feltettem magamban, hogy olyan kunyhót építek, mely teljesen dármentes legyen. Fahécsokat is használ-tunk tehát bőségesen, a tetőt pe-dig fűvel fedtük be.

Mikor készen voltunk, új rezi-denciánk három tágas helyiségből állott. Egy a lányok hálószobája volt, egy a Yambaé és az enyém és a harmadik a közös nappali szoba — bár általában a szabad ég alatt tanyáztunk.

(Folyt. köv.)

Makói Uránia-színház.

Kedden este 8 órakerendkívül fényes előadás

Pali messengerboynak készül.

Falrengetően kacagtató.

Dráma a gyorsvonaton.

Rendkívül izgalmas.

Gaumont ujság. Rendkívül ér-dekes. A fogházorvos. Az élet-ből meritett dráma. Késő bánat. Nagyszerű dráma. Hetyke Frici öröksége. Mulattató.

Pali hipnotizál.

100 arany annak, aki nem nevet.

Helyárak: I. hely 80 fillér, II. hely 60 fillér, III. hely 30 fillér. Karzati ülőhely 50 fillér, Karzati állóhely 20 fillér. Gyermek az I. és II. helyen a helyárak felét fizetik. 134

Az igazgatóság.

Ertesítés!

Naponta friss, eredeti

kőbányai

gyári töltésű

MALÁTA-SÖR

kapható Iritz Sámuel özv. cégnél.

Eladó a Lonovics-su-

gárut mentén levő lesi-beli földemből 300 négyszögölet egy vagy két házhelynek jutányos feltételek mellett eladók.

Dr. Kiss Pál.

Az „ÓRANGYAL” disztemetkezési vállalat

tisztelettel tudatja a n. é. kö-zönséggel, hogy temetkezéseket, temetésekhez való gyászczikkeket a legegyszerűbbtől a leg-diszesebbig — a mai modern kor és izlés szerinti kiállítás-ban — a legszolidabb árban eszközöl. Ravatalozásért és gyászkocsiért külön díj nem számíttatik. Tölgyfa kereszték és fejfák a legolcsóbb árban szereshetők be nálam. A név-felirat arany és ezüstözéséért külön díjat nem számítok fel.

B. pártfogást kérve: 161

özv. Gyurik Lajosné,
Kenyér-piac. (Tókey-házban.)

Kifőzött

törkölymag

soványdisznó és apró jószág-nak való állandóan kapható Iritz Sámuel özv. cégnél.

Eladó egy fehér

Angorra-belépő

(gallér.)

Cim megtudható: a kiadóban.

Szép elsőrendű zöld

here-széna

kapható

Iritz Sámuel özv. cégnél.



NŐI FELÖLTÖK ÓRIÁSI VÁLASZTÉKBAN!

Legujabb őszi- és téli újdonságokban;

szines angol áruból, posztból, bársonyból és selyem-plüssből

o o Bébe- és leányköpenyek, felálló különlegességek. o o

Mértékszerinti rendelések elsőrangú munkásokkal saját

műhelyünkben a leg gondosabb kivitelben készülnek.

Menyasszonyi kelengyék! Fehérneműek!

Ágynemű, francia és angol párna, ing, hálókabát, nadrág- és fűzővédő, paplan lepedő!

Csecsemőkelengyék.

Keresztelő párnák,

fejkötők és himzet

piqe paplanok.

Női bluzok a legizlé

sesőbb kivitelben.

(171) Szörmeárúk,

boák, muffok a legegyszerűbbtől a legünomabb kivitelig.

Legujabb divatu

női- és leánykalapok!

Posztó, biber, selyem, bársony- és

gyászkalapok állandóan raktáron.

Diszítések és alakítások

a legujabb divat szerint.



Pártos E. és Tsa Makó. Főter, (az Otthon kávéház mellett)

Gyógyszertár átvétel!

Ezennel szíves tudomására hozom a nagyközönségnek, hogy a
Wéber & Bárány-féle a (Szegedi-utcai)
 »Az Isteni gondviseléshez« címzett
gyógyszertárat megvettem.
 Raktáron tartok mindennemű bel- és külföldi különlegességeket, kötszereket, stb. stb. Raktáron nem levő dolgokat, a legrövidebb idő alatt meghozatok.

A nagyközönség szíves támogatását kérve
SANDOR ZSIGMOND
 gyógyszerértulajdonos. 206

Önnek is tetszeni fog!

Egy kitünő eszme!

Az egész világ azon töri a fejét,

hogy mivel lepje meg kedveltjeit a közelgő ünnepek alkalmából.

Egy jó tanács!

Minek örülnek a legjobban?

A szép kézimunkának.

Nézzé meg azt a gyönyörű kiállítást **PAPP ZOLTÁN** főtéri üzletében a legszebb kalotaszegi, madeira, Pointlace munkák, mesés himzések, kész montirozott párnák, kötött és himzett ridikülők stb. — **De vásárolhat ott olcsón** mindenféle divatekketeket, elegáns nyakkendőket, uri mellényeket, gallérokat, kényes ingeket. — Nők és gyermekek számára a legfinomabb harisnyák és keztükös raktára. Mindenféle kézimunkákhoz szükséges anyagok, pamutok, selymek, gyapjú fonalak, D. M. K. és Hauschi cérnák. Csipke veréshez szükséges összes kellékek stb.

Egy látogatás az üzletben mindenről meggyőzi!

Modern előnyomda!

Telefon-szám: 47.

Egy jó órát szerezhethet magának

vagy divatos arany- és ezüst ékszereket m. kir. fémjellel ellátva rendkívül jutányos árak mellett.
 Menyasszonyoknak és vőlegényeknek 10 százalékos árengedmény. Erős vasuti és munkás órák pontosan beszabályozva jótállás mellett. Régi nagy tört aranyat a legmagasabb árban veszek vagy új tárgyakra becserélem. Különlegességekkdivatos női órákban és ékszerekben. Midőn biztosítom a n. é. közönséget a legszolidabb kiszolgálásról, b. pártfogásukat kéri

VIDOR MANÓ órás- és ékszerész (20)

Makó, (főtér) az „Otthon“-kávéház mellett.

Aki arcának üdeségét s kezének, fogának fehérségét meg akarja tartani csak **Tubarózsa-**
 szépitőszereket használjon. Tubarózsa-krém az arc fényességét, pattanásokat, arcráncokat megszüntet. Teljesen ártalmatlan!

Tubarózsa-kenőcs a legjobb sömör, szepülő és májfolt elmulasztására!
tej-től az arc hófehér lesz!

Tubarózsa-hőlgypor, Tubarózsa-szappan, Tubarózsa-szesz, Tubarózsa kölni víz, Tubarózsa-hajszesz, Tubarózsa-illat stb.

Tubarózsa-hajkenőcs a haj és bajusz növést legjobban elősegíti! o o o o o

Az őszülő hajnak eredeti színt ad a **Hajrengátor!**

»Salofor« a kéz- és lábizzadást legbiztosabban megszünteti!
 Minden gyógyszerek, bel- és külföldi különlegességek nagyraktára.

JENEI SZÉKELY LAJOS

gyógyszertára a »Szent István«-hoz

MAKÓN. (a róm. kath. templom mellett.)

Raktáron nem levő dolgokat meghozatok!

MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

KÖNYVNYOMDA.

Készülnek:

Rovatos iverk,
 Számlák,
 Zárszámadások,
 Üzleti kártyák,
 Árjegyzékek,
 Kereskedelmi
 nyomtatványok,
 Névjegyek,
 Szóró-cédulák,
 Falragaszok.

Telefon-szám: 124.

Izléses kivitelű, hibátlan, tiszta munka. Ajánlja az újabb időben a mai kor igényeinek teljesen megfelelően villanyerőre berendezett műintézetét, mely a modern technika vívmányai szerint készít a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig mindennemű nyomtatványokat.

Magyar gyártmányu papiros-raktár!

A MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

Készülnek:

Irodalmi művek,
 Folyóiratok,
 Hirlapok,
 Doktori
 értekezések,
 Iskolai értesítők,
 Körlevelek,
 Meghívók,
 Táncrendek,
 Levélfejek.

Telefon-szám: 124.

kiadóhivatala a legjutányosabb áron vesz fel hirdetéseket.

Nyomatott a „Makói Független Ujság“ villanyerőre berendezett műintézetében Makón.